

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Присвячено Всесвітньому дню психічного здоров'я
(World Mental Health Day)*

10 жовтня 2025 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
**СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Присвячено Всесвітньому дню психічного здоров'я
(World Mental Health Day)

10 жовтня 2025 року

Видавництво
«Юридика»
2025

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Аракелян Мінас Рамзесович**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія»

Члени редакційної колегії:

ЦІЛЬМАК Олена Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

АФОНІН Дмитро Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

БУДЯЧЕНКО Ольга Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ГУРІН Руслан Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ДЖЕЖИК Ольга Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

САМАРА Ольга Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ТАТЬЯНЧИКОВ Андрій Олександрович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

ШМАЛЕНКО Юлія Іванівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів, унікальність тексту тез та дотримання вимог академічної доброчесності, несуть автори

Сучасна психологія: виклики та перспективи : збірник матеріалів С91 Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. М. Р. Аракеляна. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 262 с.

ISBN 978-617-8574-65-9

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30918>

Збірник матеріалів підготовлено за доповідями учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому дню психічного здоров'я (м. Одеса, 10 жовтня 2025 р.).

УДК 159.9'6(062.552)

© Автори, 2025

© Національний університет

ISBN 978-617-8574-65-9

«Одеська юридична академія», кафедра психології, 2025

8. Pavliuk S., Kondratieva V. (2025). Neuropsychological foundations of resilience and adaptive behavior under prolonged social stress. *Psychological journal*. 11 (4). 29–45. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2025.11.4.2>.

Ключові слова: резилієнтність, психологічна стійкість, хронічний стрес, нейропсихологія, нейропластичність, модель “7 C”, майндфулнес, когнітивно-поведінкова терапія.

Keywords: resilience, psychological stability, chronic stress, neuro psychology, neuroplasticity, the “7 C” model, mindfulness, cognitive behavioural therapy.

Самара Ольга Євгенівна

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри психології

Національний університет «Одеська юридична академія»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2522-8127>

Щерблюк Ольга Іванівна

магістрант ОП «Клінічна психологія»

Центру заочного та дистанційного навчання

Національний університет «Одеська юридична академія»

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30940>

ЛОГОТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ У МОЛОДІ В ПЕРІОД КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ

Сучасна молодь функціонує в умовах затяжних криз – воєнних, соціально-економічних, ціннісних. Нестабільність, втрата безпеки та невизначеність майбутнього призводять до підвищення рівня тривожності, дезадаптації та емоційного виснаження. У цих обставинах особливої значущості набуває психологічна стійкість, що дозволяє зберігати внутрішню рівновагу, ціннісні орієнтири та здатність діяти попри труднощі.

Одним із підходів, який дає глибоке розуміння механізмів стійкості, є логотерапія Віктора Франкла. Її центральне положення – «воля до сенсу» – визначає прагнення людини знайти значення навіть у найтяжчих ситуаціях [2; 11].

Для української молоді, яка переживає наслідки війни, втрат і соціальної турбулентності, логотерапевтичний підхід стає не тільки теоретичною, а й практичною можливістю психологічної допомоги.

Метою даної роботи є теоретичне обґрунтування логотерапевтичних засад на формування психологічної стійкості молоді та окреслення можливостей їх практичного застосування в умовах кризової ситуації.

Логотерапія (відгрец. *logos* – сенс, значення) розглядає людину як істоту, що прагне реалізувати сенс життя навіть у стражданнях. За Віктором Франклом, людина здатна витримати будь-що «якщо має заради чого» [11]. Пошук сенсу виступає важливим механізмом психологічної саморегуляції – він структурує досвід, формує мотивацію, зменшує екзистенційний вакуум.

У період кризи, коли звичні орієнтири руйнуються, саме сенсотворення забезпечує цілісність особистості. Франкл виділяє три шляхи до сенсу: творчість (дія), переживання цінностей і ставлення до неминучого [1; 3].

Таким чином, логотерапевтичний підхід формує внутрішній фундамент стійкості, орієнтований на свободу, відповідальність і ціннісний вибір.

Психологічна стійкість (резиліентність) трактується як здатність особистості адаптуватися до змін, відновлювати емоційну рівновагу та продовжувати життєву активність попри травматичний досвід [4; 5].

Для молоді вона має особливе значення, адже період юності – це час формування ідентичності, пошуку сенсу, соціальної інтеграції та побудови майбутнього.

Вітчизняні дослідження (Титаренко Т. М., Самара О. Є., Соколовська В. та ін.) демонструють, що молоді люди з високим рівнем осмисленості життя виявляють менше проявів тривожності, вищу емоційну стабільність і готовність до соціальної взаємодії [5; 6; 9].

У контексті логотерапії формування стійкості молоді людини ґрунтується на кількох взаємопов'язаних механізмах:

1. Воля до сенсу – базова мотиваційна сила, що спонукає до пошуку і реалізації цінностей.
2. Ціннісна саморефлексія – усвідомлення власних переконань, ідеалів, моральних орієнтирів.
3. Словесний вибір ставлення до неминучого – прийняття досвіду страждання як джерела духовного зростання.

4. Актуалізація відповідальності – розуміння, що саме від людини залежить, яким сенсом вона наділить свою ситуацію [2; 3; 10].

Формування психологічної стійкості молоді відбувається також у контексті освітнього середовища, соціальних груп і спільнот.

Психологічні служби закладів вищої освіти можуть використовувати логотерапевтичні ідеї як основу програм підтримки студентів.

Практичні інтервенції, рекомендовані дослідниками [5; 7; 8; 9]: смислові майстерні, наративні практики, групи ціннісної підтримки, менторство і наставництво, психоедукаційні модулі.

Такі практики сприяють розвитку внутрішньої гнучкості, соціальної взаємодії та здатності бачити перспективу навіть за умов невизначеності.

Логотерапевтичний підхід В. Франкла відкриває цілісне бачення психологічної стійкості – як результату поєднання волі до сенсу, свободи вибору, відповідальності та любові до життя.

У період кризових подій саме сенсотворення виступає ядром внутрішньої опори молоді людини. Пошук сенсу структурує досвід, регулює емоційний стан, знижує рівень безнадійності та підтримує мотивацію до дії. Таким чином, логотерапевтичні засади можуть стати методологічною основою для програм розвитку психологічної стійкості молоді у період криз, а також важливим напрямом практичної діяльності психологів освіти.

Список використаних джерел

1. Бикова В. О. Словник логотерапевтичних термінів. Дніпро, 2023.
2. Пурйо Т. Духовні можливості логотерапії Віктора Франкла. Харків : ПП «СКАТ», 2022.
3. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Київ : Книголав, 2021.
4. Саутвік С. М., Чарні Д. С. Резилієнтність: мистецтво долати найбільші виклики життя. Львів, 2022.
5. Титаренко Т. М., Дворник М. С. (ред.). Як допомогти особистості в період переходу від війни до миру. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022.
6. Sodolevska V. Psychological Resilience of Ukrainian Youth During the War. Psychosomatic Medicine and General Practice. 2025.
7. Samara O., Shkrabiuk V., Kompanovych M. Psychological Aid to Victims of War in Ukraine. BRAIN, 2022.
8. Самара О. Є., Лефтеров В. О. Особливості психологічної реабілітації осіб, які переживають травматичні події війни. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2022.

9. Титаренко Т. М., Дворник М. С. (ред.). Психологічна підтримка під час переходу від війни до миру: практичний вимір. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022.
10. Маршалл Е., Маршалл М. Логотерапія та екзистенційний аналіз в управлінні моральною травмою. Дніпро, 2024.
11. Frankl V. Man's Search for Meaning. NewYork : BeaconPress, 2006.

Ключові слова: логотерапія, сенс життя, психологічна стійкість, резилієнтність, молодь, криза.

Keywords: logotherapy, meaning of life, psychological resilience, youth, crisis.

Сергеева Катерина Петрівна,
магістрант ОП «Психологія»
Центру заочного та дистанційного навчання
Національний університет «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: **Цільмак Олена Миколаївна,**
доктор юридичних наук,
кандидат психологічних наук, професор

DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.30939>

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОРУШЕНЬ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНОК В УМОВАХ СТРЕСУ

Актуальність дослідження пов'язана з проблематикою взаємозв'язку стресу та порушень харчової поведінки у жінок, яка набуває особливої значущості в сучасних умовах зростання рівня тривожності, інформаційного навантаження та соціальної нестабільності. Жінки частіше схильні до емоційного переїдання як до способу зниження напруження, що призводить до порушення регуляції харчової поведінки, а також до появи почуття провини та тривоги після прийому їжі. Незважаючи на достатній перелік досліджень проблематики порушень харчової поведінки вітчизняними та закордонними вченими (І. Ванжула, О. Вейн, А. Володькіна, Б. Калєбс, З. Ковальчук, К. Левінсон, М. Фатєєва, Дж. Фрайберн, Л. Фьюелл, В. Шебанова та ін.) це питання в реаліях життя в Україні залишається відкритим, адже в українському контексті ця проблема загострюється через хронічний

Лукашук Каріна Русланівна ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОБОТИ ПСИХОЛОГА У СИСТЕМІ ОСВІТИ.	133
Масненко Ірина Володимирівна Рєпнова Тетяна Петрівна РОЛЬ БІОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ЧИННИКІВ У ФОРМУВАННІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ.	136
Мілевська Валерія Анатоліївна Рєпнова Тетяна Петрівна ВПЛИВ ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВІДНОСИН НА ФОРМУВАННЯ ДЕВІАЦІЙ У ПІДЛІТКІВ.	139
Овчарук Валерія Анатоліївна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СИНДРОМУ ВІДКЛАДЕНОГО ЖИТТЯ У ЖІНОК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	142
Піневич Ірина Дмитрівна СЕЗОННІ КОЛИВАННЯ НАСТРОЮ ТА ЇХНІЙ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ДЕПРЕСИВНИМИ СТАНАМИ.	145
Пінул Катерина Андріївна ПСИХОСОМАТИЧНИЙ ПРОФІЛЬ ЖІНОК З БЕЗПЛІДДЯМ.	149
Погребнюк Катерина Артемівна ПОРУШЕННЯ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ У ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ.	152
Полякова Ангеліна Олександрівна ВПЛИВ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПРОКРАСТИНАЦІЮ І МОТИВАЦІЮ.	156
Самара Ольга Євгенівна ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ (РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ) В УМОВАХ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ.	159
Самара Ольга Євгенівна Щерблюк Ольга Іванівна ЛОГОТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ У МОЛОДІ В ПЕРІОД КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ.	163
Сергєєва Катерина Петрівна, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОРУШЕНЬ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНОК В УМОВАХ СТРЕСУ.	166
Сермак Дар'я Євгеніївна ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ПСИХОСОМАТИЧНИМИ СИМПТОМАМИ ТА КОНВЕРСІЙНИМ РОЗЛАДОМ В ПСИХОТЕРАПІЇ.	169